

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

УДК: 347.948.2

DOI: <https://doi.org/10.32689/2617-9660-2019-4-2-73-82>

Адлер Олександр Григорович,

кандидат технічних наук, в. о. заступника директора, судовий експерт, Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України, бульвар Лесі Українки, буд. 26, оф. 501, м. Київ, 01133, email: alexgrigadler@ukr.net; тел.: +38 044-592-14-01.

ORCID: 0000-0002-0377-4162

Зубач Олена Іванівна,

судовий експерт, Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України, бульвар Лесі Українки, буд. 26, оф. 501, м. Київ, 01133, email: zelena1094@gmail.com; тел.: +38 044-592-14-01.

ORCID: 0000-0003-3755-7032

ОСОБЛИВОСТІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ (ВИЗНАЧЕНЬ) СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація: публікація присвячена актуальному питанню сьогодення – національній стандартизації термінології (визначень) судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. У статті розглянуто особливості стандартизації термінів (визначень) судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності в Україні, а саме:

- відповідність вимогам щодо стандартизації термінології;
- охоплення термінів (визначень), які не передбачені законодавством, але є особливими для судово-експертної практики;
- особливий порядок формування з залученням суб'єктів інтелектуальної власності в Україні;
- обговорення та впровадження.

Відзначається важливість діяльності Підкомітету № 5 «Експертиза об'єктів права інтелектуальної власності» ТК 192 у сфері національної

стандартизації та Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції, зокрема.

Наявний короткий опис становлення діяльності Технічного комітету (ТК 192) «Судова експертиза» в напрямку унормування на рівні державних стандартів діяльності судово-експертного забезпечення правосуддя та проаналізовано нинішній стан та етапи розробки національного документу (НД) «Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності. Терміни та визначення», визначено переваги його впровадження. Тим більше, що за критеріями поширеності та значущості важливе місце займають термінологічні стандарти.

Формулюється висновок, що запровадження уніфікованих термінів у сфері судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності унеможливить різне тлумачення одних і тих же термінів у судово-експертній практиці, тобто уніфікує термінологію; забезпечить єдність теоретико-методологічних підходів до даних термінів; забезпечить сумісність термінологічно-категоріального апарату судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності з положеннями національного та міжнародного законодавства та іншими спорідненими стандартами; дасть змогу запобігти багатьох колізій у праві, що полегшить роботу науково-дослідним установам судових експертиз, правоохоронним органам та судам, зокрема; підвищить рівень судово-експертного забезпечення правосуддя відповідно до передових світових практик.

Ключові слова: національна стандартизація, нормативний документ, терміни та визначення, об'єкти права інтелектуальної власності, судова експертиза, судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності, судово-експертне забезпечення правосуддя.

Adler Olexandr Grigorievich,

candidate of technical sciences, Deputy Director, forensic expert, Research Center for Forensic Examination on Intellectual Property of the Ministry of Justice of Ukraine, Lesi Boulevard Ukrainian 26, of. 501, Kyiv, 01133, alexgrigadler@ukr.net; +38 044-592-14-01.

ORCID: 0000-0002-0377-4162

Zubach Olena Ivanovna,

forensic expert, Research Center for Forensic Examination on Intellectual Property of the Ministry of Justice of Ukraine, Lesi Boulevard Ukrainian 26, of. 501, Kyiv, 01133, zelena1094@gmail.com; +38 044-592-14-01.

ORCID: 0000-0003-3755-7032

FEATURES OF STANDARDIZATION OF TERMINOLOGY (DEFINITIONS) OF LEGAL EXPERTISE OF OBJECTS OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN UKRAINE

Abstract: the publication is devoted to the actual issue of – national standardization of terminology (definitions) of judicial examination of intellectual property rights in Ukraine. The features of standardization of terms (definitions) of forensic examination of intellectual property objects rights in Ukraine are considered in the article, namely:

- 1) compliance with the requirements for standardization of terminology;
- 2) coverage of terms (definitions) that are not prescribed by law but are specific to forensic practice;
- 3) special procedure of formation with involvement of intellectual property entities in Ukraine;
- 4) discussion and implementation.

The importance of the activity of Subcommittee No. 5 «Expertise of Objects of Intellectual Property Rights» TC 192 in the field of national standardization and the Research Center of Forensic Expertise on Intellectual Property of the Ministry of Justice, in particular.

A brief description of the formation of the activities of the Technical Committee (TC 192) «Forensic Expertise» in the direction of normalization at the level of state standards of activity of forensic justice is analyzed and the current status and stages of development of the national document (ND) «Forensic Examination of Intellectual Property Rights Objects» are analyzed. Terms and definitions », the advantages of its implementation are defined. Moreover, terminological standards occupy an important place in terms of prevalence and significance.

The conclusion is drawn that the introduction of unified terms in the field of forensic examination of intellectual property rights will make it im-

possible to interpret differently the same terms in forensic practice, that is, to unify the terminology; ensure the unity of theoretical and methodological approaches to these terms; ensure compatibility of terminologically-categorical apparatus of judicial examination of objects of law intellectual property with the provisions of national and international law and other related standards; will prevent many conflicts of law, which will facilitate the work of research institutions of judicial examinations, law enforcement agencies and courts, in particular; increase the level of forensic justice in line with international best practices.

Keywords: national standardization, normative document, terms and definitions, objects of intellectual property rights, forensic expertise, forensic examination of objects of intellectual property rights, forensic justice.

Постановка проблеми. На сьогодні неможливо уявити існування українського суспільства без національної стандартизації, характерною особливістю якої є широкий діапазон сфери її дії, рівня розвитку та застосування. Як зазначає Юзьків Ярослав у збірнику наукових праць учасників X Міжнародної наукової конференції «Проблеми української термінології» - «національні стандарти є одним із атрибутів державності й віддзеркалюють специфіку розвитку національної економіки залежно від історичних та соціальних умов» [1, с.3].

Наразі існує потреба в уніфікації термінів у сфері судово-експертного забезпечення правосуддя, іншими словами – стандарт, що регулював би єдине застосування, використання термінології судовими експертами, що дають покази у суді та встановлював би єдині методи роботи. Слід додати, що незалежні судові експерти не потребують даного унормування, а також не несуть кримінальну відповідальність за надані висновки.

Важливість та актуальність питання стандартизації судової експертизи та судово-експертної діяльності забезпечення правосуддя окреслено у статті Рувіна О.Г. та Полтавського А.О. «Становлення стандартизації судово-експертного забезпечення правосуддя в Україні: перспективи розвитку» в рамках проведення спільної міжнародної судово-експертної діяльності та, зокрема, в сприянні організаційному та методичному забезпеченню у сфері судових експертиз [2, с.41].

Наголошується, що система стандартизації класифікується на:

- міжнародну, участь в яких відкрита для відповідних органів усіх держав (стандарт ISO, ІЕС, ІТУ та ін.);
- регіональну, участь у яких відкрита для відповідних органів держав тільки одного географічного чи економічного регіону (ГОСТ);
- національну, яка проводиться на рівні однієї конкретної держави (ДСТУ).

Відповідно до п. 11 статті 1 Закону України «Про стандартизацію» визначення поняття національна стандартизація звучить наступним чином «**національна стандартизація** – стандартизація, що здійснюється на рівні однієї держави» [3]. В свою чергу, в цьому джерелі дано наступне визначення «**стандарт** – це нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері» [3]. Тобто, консенсус являється важливим підґрунтям для подальшої роботи, у випадку його відсутності, стандарт підлягає скасуванню. Враховуючи, що після прийняття національним органом стандартизації проекту національного стандарту, який розроблено відповідно до встановлених процедур, він становиться національним стандартом, який застосовується безпосередньо чи шляхом посилання на нього в інших документах.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розвиток інтелектуальної власності був внесений українським вченим у сфері правової охорони об'єктів інтелектуальної власності П. Крайневим, а також численні дослідження у сфері судової експертизи були здійснені к.ю.н, судовим експертом О.Дорошенком. Окремі здобутки щодо національної стандартизації у сфері судово-екс-

пертного забезпечення правосуддя є у працях О. Рувіна, А. Полтавського, Я. Юзьківа та ін.

Мета статті – сформулювати наукові основи (засади, принципи) стандартизації об'єктів інтелектуальної власності, а також дослідити їх особливості, та проаналізувати етапи розроблення національного документу (НД) «Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності. Терміни та визначення».

Виклад основного матеріалу. На вирішення поставленої проблеми в Україні розпочав свою діяльність у 2015 році національний орган стандартизації – державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (далі – ДП «УкрНДНЦ»), що є провідною організацією в Україні в сфері стандартизації, яка визнана на національному, міжнародному та європейському рівнях [4].

Виходячи з положень наказу Національного органу стандартизації ДП «УкрНДНЦ» № 125 від 7 травня 2018 року в Україні за ініціативою Київського науково-дослідного інституту судових експертиз було створено технічний комітет «Судова експертиза» з реєстраційним номером 192, новизна діяльності якого обумовлена саме відсутністю в Україні ТК та національних стандартів у даній сфері [5]. У свою чергу ТК 192 створило низку робочих груп та підкомітетів для подальшої діяльності у відповідній сфері. Зокрема, станом на липень 2019 функціонує Підкомі-

тет №5 «Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності» (далі – Підкомітет №5). До складу Підкомітету №5 ввійшли провідні спеціалісти у галузі судово-експертної діяльності.

Відзначається важливість діяльності Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції у сфері національної стандартизації.

У додатку до Протоколу №3 засідання Підкомітету № 5 «Експертиза об'єктів права інтелектуальної власності» ТК 192 від 17.05.2019 р. містяться терміни, що потребують свого визначення, а саме [6]:

- за спеціальністю 13.1.1: «запозичення», «літературний твір наукового характеру», «оригінальність твору», «похідний твір», «службовий твір», «творчий характер», «твір»;

- за спеціальністю 13.1.2: «вихідний код (вихідний текст)», «модернізація програмного забезпечення», «модуль програмного забезпечення», «об'єктний код», «програмний комплекс», «програмно-апаратний комплекс (ПАК)»;

- за спеціальністю 13.2: «фонограма»;

- за спеціальністю 13.3: «альтернативна ознака винаходу та корисної моделі», «еквівалентна ознака винаходу та корисної моделі», «несуттєва ознака винаходу та корисної моделі», «технічний результат»;

- за спеціальністю 13.4: «виріб/об'єкт господарської діяльності», «вимога єдності», загальнодоступні відомості щодо промислового

зразка», «несуттєва ознака промислового зразка», «новизна промислового зразка» «функціональні ознаки промислового зразка»;

- за спеціальністю 13.5.1: «автор сорту», «відмінність сорту», «назва сорту рослини», «новизна сорту», «однорідність сорту», «стабільність сорту»;

За потребою отримати визначення до термінів за даною спеціальністю на адресу Українського інституту експертизи сортів рослин був надісланий запит. У відповіді на нього містилася рекомендація керуватися Законом України «Про охорону прав на сорти рослин» [7,8]. В даному випадку має місце особливість стандартизації термінів судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності – охоплення термінів (визначень), які не передбачені законодавством, але є особливими для судово-експертної практики. Тому терміни за спеціальністю 13.5.1 виключено зі стандарту.

- за спеціальністю 13.6: «графічні ознаки», «домінуючі елементи у складі знаку», «елемент знаку» «знак (торговельна марка, знак для товарів та послуг)», «знаки, що можуть ввести в оману щодо товару, послуги або особи, яка виробляє товари або надає послуги», «оманливий знак», «позначення, що відтворюють промислові зразки», «позначення, що є загальноновживаними як позначення товарів і послуг певного виду», «позначення, що є загальноновживаними символами і термінами», «семантичні ознаки», «споріднені товари»,

«ступінь змішування», «фонетичні ознаки»;

- за спеціальністю 13.8: «реінжиніринг»;

- за спеціальністю 13.9: «дохід правовласника», «збитки внаслідок неправомірного використання об'єктів права інтелектуальної власності», «упущена вигода внаслідок неправомірного використання об'єктів права інтелектуальної власності».

Згідно з положеннями Календарного плану Підкомітету №5 (раніше – Робоча група №2) Національним комітетом України ТК 192 «Судова експертиза» в грудні 2019 року заплановано видати остаточну редакцію ДСТУ 0000:20XX «Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності. Терміни і визначення».

Для досягнення даного результату, що відповідав би вимогам ДСТУ 1.2-2015 Правил проведення робіт з національної стандартизації, слід виконати відповідні етапи роботи [9]. А саме:

- **подання пропозиції щодо розроблення проекту національного НД;**

Пропозиція щодо розроблення проекту національного НД «Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності. Терміни і визначення» була надана та задоволена на черговому засіданні ТК 192.

- **складання технічного завдання на розроблення проекту національного НД;**

У технічному завданні (ТЗ) наведені підстави розроблення, термін розроблення проекту національного НД, його призначеність і завдання,

характеристика об'єкта стандартизації. ТЗ також містить розділи та основні положення проекту національного НД, приведено взаємозв'язок з іншими національними НД, наведені джерела інформації, що використовувалися при розробленні проекту національного НД.

- **розроблення першої редакції проекту національного НД;**

У червні 2019 проведена розробка першої редакції проекту національного НД, до якої була приєднана пояснювальна записка та повідомлення про оприлюднення першої редакції проекту національного стандарту.

- **розроблення другої (наступної) редакції проекту національного НД;**

Цей етап полягає у написанні зводу коментарів на першу редакцію проекту національного стандарту, що надавалися протягом 60 календарних днів з дня оприлюднення інформації про такий проект, та пояснювальною запискою до неї. В ній зазначають зміни основних показників, норм, характеристик, положень другої (наступної) редакції проекту національного НД стосовно першої редакції та пояснюють ці зміни. Другу редакцію проекту національного НД розглядає відповідальний ТК, за результатами розгляду складає протокол ТК. І в разі досягнення консенсусу, таку редакцію вважають остаточною редакцією проекту національного НД.

- **формування справи національного НД;**

Підкомітет №5 формує справу національного НД та надсилає

її разом із супровідним листом до НОС для прийняття. До неї входять: опис справи національного НД копія супровідного листа щодо надсилання справи національного НД на прийняття, ТЗ на розроблення проекту національного НД, першу редакцію проекту національного НД, пояснювальну записку до першої редакції проекту національного НД, звід коментарів до першої редакції проекту національного НД, протокол (витяг з протоколу) відповідального ТК щодо розгляду першої редакції, остаточну редакцію проекту національного НД разом з електронною копією, пояснювальну записку до остаточної редакції проекту національного НД, протокол відповідального ТК стосовно розгляду остаточної редакції проекту національного НД, щодо якого досягнуто консенсус та анотацію до національного НД разом з електронною копією.

- **технічна перевірка справи національного НД;**

Полягає у виявленні: наявності пропозицій щодо розроблення проекту національного НД у програмі робіт з національної стандартизації; комплектності справи національного НД; наявності підписів, прізвищ і дат; відповідності оформлення проекту національного НД вимогам ДСТУ 1.5; правильності посилань; наявності у проекті національного НД положень, які потребують перевірки на відповідність законодавству [10].

- **редагування тексту проекту національного НД перед прийняттям;**

Це перевірка (не повинна перевищувати 45 робочих днів) тек-

сту проекту національного НД на відповідність українському правопису, унесення стилістичних та орфографічних поправок у текст проекту національного НД.

- **прийняття проекту національного НД;**

Підлягає проект національного НД, який відповідає законодавству, отримав позитивний висновок технічної перевірки справи національного НД та який відредаговано перед прийняттям.

- **підготування національного НД до видання [9].**

Необхідністю розроблення цього стандарту є потреба в однаково тлумаченні, використанні та застосуванні термінів судовими експертами в сфері судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності, тобто уніфікації термінології.

При його оформленні використовувалися ДСТУ 1.5-2015 «Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів», ДСТУ 1.2-2015 «Правила проведення робіт з національної стандартизації» (далі – ДСТУ 1.2-2015) та ДСТУ 3966-2009 «Засади і правила розроблення стандартів».

Висновки і перспективи подальших досліджень. Головною особливістю стандартизації у будь-якому напрямку діяльності являється кропітка та згуртована праця, поєднана з досвідом (знаннями) та реаліями сьогодення, що в кінцевому результаті увінчається консенсусом.

Запровадження уніфікованих термінів у сфері судової експерти-

зи об'єктів права інтелектуальної власності дасть змогу:

- унеможливити різне тлумачення одних і тих же термінів у судово-експертній практиці, тобто уніфікувати термінологію;

- забезпечити єдність теоретико-методологічних підходів до термінів, які використовуватимуться в судовій експертизі з питань інтелектуальної власності;

- забезпечити сумісність термінологічно-категоріального апарату судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності з положеннями національного та міжнародного законодавства та іншими спорідненими стандартами;

- запобігти багатьох колізій у праві, що полегшить роботу науково-дослідним установам судових експертиз, правоохоронним органам та судам, зокрема;

- підвищити рівень судово-експертного забезпечення правосуддя відповідно до передових світових практик.

Таким чином, розпочата Підкомітетом №5 діяльність зі стандартизації на чолі з ТК 192, дає поштовх до створення методичних, наукових і виробничих передумов досягнення судовою експертизою України світового рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Юзьків Я. Національна система стандартизації на сучасному етапі / Ярослав Юзьків // Проблеми української термінології: міжнар. наук. конф., 30 верес. – 1 жовт. 2008 р.: зб. наук. пр. – Л., 2008. – С. 3-8.

2. Рувін О.Г., Полтавський А.О. Становлення стандартизації судово-експертного забезпечення правосуддя в Україні: перспективи розвитку. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2018. – №3(110). – С. 41-47.

3. Про стандартизацію: Закон України від 5 червня 2014 р. № 1315-VII // Відомості Верховної Ради України – 2014 – № 31 – Ст.1058.

4. Загальні відомості про ДП «УкрНДНЦ» / [Електронний ресурс]: <http://uas.org.ua/ua/zagalni-vidomosti-pro-dp-ukrndnts/>

5. Наказ № 125 від 7 травня 2018 року ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості».

6. Протокол №3 засідання Підкомітету № 5 «Експертиза об'єктів права інтелектуальної власності» ТК 192 від 17.05.2019 р. – Ст. 1-4.

7. Лист Українського інституту експертизи сортів рослин Мінагрополітики №45-12-1/1222 від 13.08.2019 р. (вх. НДЦСЕ ІВ № 687/1-1-17 від 13.08.2019 р.).

8. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21 квітня 1993 р. № 3116-XII // Відомості Верховної Ради України – 1993 – №21 – Ст. 218.

9. ДСТУ 1.2-2015 Правила проведення робіт з національної стандартизації. / Київ / ДП «УкрНДНЦ», 2015.

10. ДСТУ 1.5-2015 Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів. / Київ / ДП «УкрНДНЦ», 2016.

REFERENCES:

1. Yuzkiv, Ya. (2008). Natsionalna systema standartyzatsii na suchasnomu etapi [National standardization system at the present stage]. *Problemy*

ukrainskoi terminolohii – Problems of Ukrainian terminology: Proceedings of International Scientific Conference (pp. 3-8). Lviv [in Ukrainian].

2. Ruvyn, O. H., Poltavskyi, A. O. (2018). Stanovlennia standartyzatsii sudovo-ekspertnoho zabezpechennia pravosudiva v Ukraini: perspektyvy rozvytku [Establishment of standardization of forensic justice in Ukraine: prospects for development]. *Standartyzatsiia, sertyfikatsiia, yakist – Standardization, certification, quality*, 3(110), 41-47 [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy «Pro standartyzatsiiu» : vid 5 chervnia 2014 r., № 1315-VII [Law of Ukraine «On standardization» from June 5 2014, № 1315-VII]. (2014). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 31. Art. 1058 [in Ukrainian].

4. Zahalni vidomosti pro DP «UKRNDNTs» [General information about SE «UKRNDNC]. *uas.org.ua*. Retrieved from <http://uas.org.ua/ua/zagalni-vidomosti-pro-dp-ukrndnts/> [in Ukrainian].

5. Nakaz DP «Ukrainskyi nauko-vo-doslidnyi i navchalnyi tsentr problem standartyzatsii, sertyfikatsii ta yakosti» «Pro stvorennia tekhnichnoho komitetu standartyzatsii «Sudova ekspertyza»» : vid 7 travnia 2018 roku, № 125 [Order of State Enterprise «Ukrainian Research and Training Center for Standardization, Certification and Quality» On the Creation of the Technical Committee for Standardization «Forensics»» from May 7 2018, № 125]. (n.d.). *search.ligazakon.ua*. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/FN042150.html [in Ukrainian].

6. Protokol #3 zasidannia Pidkomitetu # 5 «Ekspertyza ob'ektiv prava intelektualnoi vlasnosti» TK 192 vid 17.05.2019 r. [Minutes No. 3 of the meeting of Subcommittee No. 5 «Examination of Intellectual Property Rights Objects» TC 192 dated 17.05.2019]. (n.d.). Art. 1-4 [in Ukrainian]. – info@intelekt.org.ua

7. Lyst Ukrainskoho instytutu ekspertyzy sortiv roslyn Minahropolityky #45-12-1/1222 vid 13.08.2019 r. (vkh. NDTsSE IV № 687/1-1-17 vid 13.08.2019 r.) [Letter from the Ukrainian Institute of Expertise of Plant Varieties of the Ministry of Agrarian Policy №45-12-1/1222 dated 13.08.2019 (incl. SRCFE IP № 687/1-1-17 dated August 13, 2019)]. (n.d.). [in Ukrainian]. – info@intelekt.org.ua

8. Zakon Ukrainy «Pro okhoronu prav na sorty roslyn» : vid 21 kvitnia 1993 r., № 3116-XII [Law of Ukraine «On Protection of Rights to Varieties of Plants» from April 21 1993, № 3116-XII]. (1993). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 21. Art. 218 [in Ukrainian].

9. *Pravyla provedennia robot z natsionalnoi standartyzatsii: DSTU 1.2-2015 [Rules for national standardization work: DSTU 1.2-2015]*. (2015). Kyiv: DP «UkrNDNTs» [in Ukrainian].

10. *Pravyla rozroblennia, vykladannia ta oformlennia natsionalnykh normatyvnykh dokumentiv: DSTU 1.5-2015 [Rules for development, teaching and drawing up of national regulatory documents: DSTU 1.5-2015]*. (2016). Kyiv: DP «UkrNDNTs» [in Ukrainian].